

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Faisala Husseiniho v právní věci žalobce: **L. V.**, zastoupený Mgr. Tomášem Těšitelem, advokátem se sídlem třída Edvarda Beneše 1527/76, Hradec Králové, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4. 7. 2025, č. j. 51 Ad 4/2024-91,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Tomáši Těšitelovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 6 135 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 10. 7. 2024, č. j. X (dále jen „*rozhodnutí o námitkách*“), zamítla námitky žalobce a potvrdila své rozhodnutí ze dne 11. 3. 2024, č. j. LPS/2024/1108-NR-STC CSSZ. Posledně uvedeným rozhodnutím žalovaná zamítla žádost žalobce o invalidní důchod podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, neboť na základě posudků Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „*Institut*“) pokles pracovní schopnosti žalobce činil 20 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je dle těchto posudků zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII., oddílu E, položce 1b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „*vyhláška o posuzování invalidity*“), tj. bolestivé onemocnění páteře s lehkým funkčním postižením.

[2] Proti rozhodnutí o námitkách podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové (dále jen „*krajský soud*“), který ji jako nedůvodnou zamítl rozsudkem ze dne 4. 7. 2025, č. j. 51 Ad 4/2024-91.

[3] Krajský soud své závěry opřel především o dva posudky, které byly pro potřeby přezkumného soudního řízení vypracovány posudkovými komisemi Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové a Praze (dále také „*posudkové komise MPSV*“). Uvedl, že posudková komise MPSV v Hradci Králové dospěla k závěru, že žalobce je schopen lehké fyzicky nenáročné práce, bez dlouhých pochodů a stání, s možností změny pracovní polohy. Postižení páteře je u něj dlouhodobé. Jsou sice prokázány degenerativní změny, bolestivost, omezení hybnosti, avšak není prokázáno závažnější neurologické postižení, které by podmiňovalo invaliditu. Jde tedy o dlouhodobé, trvalé a závažné kořenové dráždění, obrny – paresy, postižení míchy nebo svěračů. Při srovnání neurologických a RHB nálezů v časové řadě je zřejmé, že páteřové potíže jsou kolísavé, měnlivé co do intenzity a místa maximálních obtíží. Toto lehké páteřové postižení je charakterizováno postižením zpravidla více úseků páteře, polytopními blokádami, omezením pohyblivosti, svalovou dysbalancí, poruchou statiky a dynamiky páteře s občasnými projevy kořenového dráždění, s recidivujícím lehkým neurologickým nálezem, bez známek poškození nervu. Nejde tedy o středně závažné funkční postižení. Krajský soud dodal, že žalobce byl v průběhu jednání posudkové komise vyšetřen odbornou lékařkou z oboru neurologie. Obdobně posudková komise MPSV v Praze neshledala, že by žalobce trpěl středně těžkým funkčním postižením páteře. Také v tomto případě byl žalobce při jednání vyšetřen neuroložkou.

[4] Dle krajského soudu posudky zpracované posudkovými komisemi MPSV jsou úplné a přesvědčivé. Splňují tak požadavky kladené judikaturou na to, aby mohly být stěžejním důkazem pro závěr o možné invaliditě žalobce. Krajský soud neshledal důvodnou námitku žalobce, že posudkoví lékaři žalované si nemohli učinit odpovídající představy o jeho zdravotním postižení, neboť jej posuzovali pouze na základě doložené dokumentace, a že jsou jejich závěry také v rozporu se zprávami ošetřujících lékařů. Uvedl, že lékaři posudkových komisí žalobce vyšetřili. Zároveň měli k dispozici všechny dostupné lékařské zprávy žalobce. Nevyhodnotili však, že by z nich vyplývaly žalobcem tvrzené závěry. Naopak i po zhodnocení těchto lékařských zpráv dospěli ke shodnému závěru jako žalovaná, respektive jako její posudkoví lékaři. Nakonec krajský soud upozornil na to, že důvodem pro uznání invalidity nemohou být subjektivní pocity a úvahy pojištěnce (žalobce) ohledně jeho zdravotních potíží, ani vyjádření odborných lékařů bez specializace v oboru posudkového lékařství.

[5] Proti rozsudku krajského soudu podává žalobce (dále jen „*stěžovatel*“) kasační stížnost, z důvodů, které podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. b) a d) soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“). Přijatelnost kasační stížnosti spatřuje v tom, že řízení před krajským soudem je zatíženo zásadním pochybením, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. To shledává v tom, že z odůvodnění napadeného rozsudku není zřejmé, jak se krajský soud vypořádal s jeho konkrétními tvrzeními, která „*nepochybně mohou mít význam z hlediska možného naplnění podmínek pro udělení invalidního důchodu, respektive pro posouzení míry ztráty jeho pracovní schopnosti.*“

[6] Stěžovatel má za to, že se krajský soud nevypořádal s jeho námitkou, podle které žalovaná nezjistila řádně skutkový stav nezbytný pro rozhodnutí ve věci a nevypořádala se

pokračování

se skutečnostmi, které uvedl v žádosti o udělení invalidního důchodu a při pohovorech v průběhu řízení před posudkovou komisí. Odůvodnění napadeného rozsudku považuje stěžovatel za nedostatečné, neboť se krajský soud omezil na opakování tvrzení stěžovatele, závěrů žalované a posudkových komisí, aniž by objasnil, jakým způsobem je hodnotil. Napadený rozsudek je tedy nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

[7] Dále stěžovatel tvrdí, že žalovaná a krajský soud vycházely z nedostatečných podkladů pro rozhodnutí, a to „*ve vztahu k reálné situaci žalobce, zejména v kontextu dodaných zpráv specialistů a dalších osob, které byly v rozporu se závěry posudkové komise a ČSSZ*“. V důsledku nedostatku relevantních podkladů neměla žalovaná ani krajský soud možnost objektivně posoudit zdravotní stav stěžovatele.

[8] Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že krajský soud vycházel ze závěrů dvou posudkových komisí MPSV, obě dospěly ke shodnému závěru ohledně neexistence stěžovatelovy invalidity k rozhodnému datu. Krajský soud se podle žalované také pečlivě vyjádřil k důkazním návrhům stěžovatele.

[9] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud přistoupit k posouzení důvodnosti kasačních námitek, musel se zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti.

[10] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. (ve znění účinném od 1. 4. 2021) platí, že jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

[11] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, „*přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech [...] je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů*“ (rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Tento právní názor, vyslovený v době, kdy byl institut přijatelnosti omezen pouze na věci mezinárodní ochrany, je plně aplikovatelný i za současné úpravy, neboť podstata tohoto institutu se nezměnila.

[12] Stěžovatel v kasační stížnosti pouze obecně uvedl, že přijatelnost kasační stížnosti spatřuje v tom, že řízení před krajským soudem je zatíženo zásadním pochybením, které mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení, které spatřuje (byť to výslovně nenamítá) v nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů. Taková vada by mohla být jedním z důvodů přijatelnosti kasační stížnosti.

[13] Takové pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku nenalezl a neshledal ani jiný důvod přijatelnosti kasační stížnosti, k němuž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Rozsudek krajského soudu je pečlivě, srozumitelně a logicky odůvodněný a krajský soud v něm dostatečně a přesvědčivě odpověděl na smysl všech žalobních námitek. Odpověděl i na to, proč lékařské zprávy prof. V., lékaře z neurologické ambulance, nejsou

způsobilé zpochybnit správnost posudků zpracovaných posudkovými komisemi MPSV. Vysvětlil také, že nové potíže stěžovatele dle lékařského nálezu z března roku 2025 (intermitentní poruchy vědomí a vertigo), nemohl v nynějším řízení zohlednit (krajský soud totiž posuzoval zákonnost závěru žalované k datu vydání jejího rozhodnutí o námitkách, tj. ke dni 10. 7. 2024). Nakonec uvedl, že pozdější zhoršení zdravotního stavu stěžovatele by bylo možné zohlednit až v řízení o nové žádosti o invalidní důchod.

[14] V řízení nebyla nastolena žádná právní otázka, k níž by se musel vyjádřit v zájmu sjednocování judikatury, najevo nevyšla ani žádná jiná skutečnost, která by svým významem podstatně přesahovala zájmy stěžovatele.

[15] K namítanému nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu krajským soudem a žalovanou Nejvyšší správní soud uvádí, že dle jeho ustálené judikatury je posouzení zdravotního stavu, potažmo invalidity, otázkou odbornou, medicínskou, k níž soud nemá potřebné odborné znalosti; soud proto musí vycházet z odborných závěrů a nemůže si učinit o této otázce posudek sám (srov. například rozsudek ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, č. 511/2005 Sb. NSS). Pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost fyzických osob Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, zřizuje jako své orgány posudkové komise (srov. rozsudek ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ads 34/2003 - 82, č. 526/2005 Sb. NSS). V jimi vypracovaných posudcích se pak hodnotí nejenom celkový zdravotní stav a dochované pracovní schopnosti pojištěnce, ale formulují se v něm i posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, zániku či dalším trvání. Tento posudek je tedy v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, na nějž je soud při nedostatku vlastní odborné erudice odkázán; proto je zapotřebí klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, úplnost a přesvědčivost (srov. například již zmiňovaný rozsudek č. j. 5 Ads 34/2003 - 82). Předložený posudek pak soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad uvedených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na jeho mimořádný význam v daném typu řízení bývá **důkazem rozhodujícím**, nevzbuzuje-li z hlediska své komplexnosti a přesvědčivosti žádných pochyb, a nejsou-li současně známy ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by hodnotu posudku mohly zpochybnit (srov. například již odkazovaný rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003 - 54).

[16] Posudek, který se zpracovává v řízení o žalobě proti rozhodnutí o nepřiznání invalidního důchodu, lze považovat za úplný a přesvědčivý jen v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným žadatelem a tyto posudkové závěry jednoznačně a konkrétně zdůvodní. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, které způsobují jeho nepřesvědčivost nebo neúplnost, přitom nemůže soud nahradit vlastní úvahou (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003 - 48).

[17] Z odůvodnění napadeného rozsudku (ze stran 4 až 7) je zřejmé, že se krajský soud výše zmíněnými atributy posudků posudkových komisí MPSV zabýval v intencích shora zmiňovaných požadavků judikatury a na tomto základě srozumitelně vyložil, proč je považuje za úplné a přesvědčivé.

pokračování

[18] Lze tedy uzavřít, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura tohoto soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti; krajský soud se přitom v napadeném rozsudku od této judikatury neodchýlil a nedopustil se ani procesního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotné právního postavení stěžovatele. Kasační stížnost tedy svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele a Nejvyšší správní soud ji proto v souladu s ustanovením § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[19] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, část III. 4; č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná sice měla ve věci plný úspěch, náhrada nákladů řízení jí však v tomto typu řízení přiznána být nemohla (viz § 60 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti žádnému z účastníků.

[20] Usnesením ze dne 24. 3. 2025, č. j. 51 Ad 4/2024-56, ustanovil krajský soud stěžovateli jako zástupce pro řízení Mgr. Tomáše Těšitele, advokáta. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s., zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Dle § 35 odst. 10 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci odměnu za jeden úkon právní služby, a to za sepsání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) – dále jen „advokátní tarif“] ve výši 4 620 Kč [§ 9 odst. 5 a § 7 bod 5 advokátního tarifu], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Ustanovený zástupce doložil, že je plátcem DPH (§ 14a advokátního tarifu). Celková částka jeho odměny se proto zvyšuje o sazbu této daně ve výši 1 065 Kč (21 % z částky 5 070 Kč).

[21] Celkem tedy zástupci náleží odměna ve výši 6 135 Kč [4 620 Kč (jeden úkon právní služby) + 450 Kč (náhrada hotových výdajů za jeden úkon právní služby) + 1 065 Kč (DPH)]. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady stěžovatele nese stát (§ 60 odst. 4 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 18. prosince 2025

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu